

Hvězdárna v Rokycanech  
Voldušská 721  
Rokycany  
337 11

telefon: 371722622

e-mail: [hvezdarna@hvr.cz](mailto:hvezdarna@hvr.cz)  
www stránky: <http://hvr.cz>

# Program

## DUBEN 2009

### Seminář majitelů a konstruktérů astronomické techniky

se uskuteční ve dnech **3. – 5. dubna 2009** v prostorách **ZŠ TGM v Rokycanech**. Akce je určena předem přihlášeným účastníkům. V neděli dopoledne je však na populární přednášky možnost účasti i široké veřejnosti. Bližší informace a program naleznete na [www stránkách](http://www.hvezdarna.cz) Hvězdárny v Rokycanech.

### Pozorovací čtvrtky:

**pozorování pro veřejnost.** Za jasného nebe sledování zajímavých objektů na večerní obloze (na samém začátku měsíce a v jeho závěru dorůstající Měsíc, krátce po soumraku Merkur nízko nad západním obzorem, později večer Saturn). Při nepříznivém počasí možnost prohlídky výstavy fotografií a informace o zajímavých astronomických událostech roku 2009.

**Začátek programu každý čtvrtek ve 20 hodin.**

Ve čtvrtek **2. dubna 2009** se v rámci pozorovacího čtvrtku uskuteční na **Hvězdárně v Rokycanech přednáška Ing. O. Kéhara Planety a role astronomů amatérů** (v případě příznivého počasí bude následovat pozorování v kopuli)

**Začátek ve 20 hodin.**

### Pozorování sluneční fotosféry a chromosféry:

Za jasného počasí pozorování Slunce menšími dalekohledy. Za nepříznivých povětrnostních podmínek prohlídka hvězdárny a seznámení se s její historií a současností.

**Program možno uskutečnit Po až Čt v čase od 8 do 12 hod.**

### Programy pro školy:

Dle zvláštní nabídky. Je možno si zajistit termíny pro školní rok 2008/2009.

**Nutno dohodnout předem osobně, písemně či telefonicky.**

### Zvláštní nabídka:

Pro skupiny (10 návštěvníků a více) lze po dohodě zorganizovat večerní pozorování či besedy na dohodnutá témata i v jiných termínech než je výše uvedená otvírací doba Hvězdárny v Rokycanech pro veřejnost.

**Nutno dohodnout předem osobně, písemně či telefonicky.**

### Astronomický klub:

O víkendu **24. až 26. dubna 2009** se na **Hvězdárně v Rokycanech** uskuteční **Pozorovací víkend**.

První pracovní čtvrtek v měsíci (tedy **2. dubna 2009**) se uskuteční na **Hvězdárně v Rokycanech** podvečerní setkání zájemců o astronomii s tematikou aktuálních informací o obloze nadcházejícího období. Účastníci budou mít možnost zeptat se na otázky z astronomie, které je zajímají, případně se pochlubit svými pozorovatelskými úspěchy atp.

**Začátek od 19:00 hod.**

### Astronomický klub mladých astronomů:

Pravidelné schůzky ročníku 2008/2009 probíhají na **Hvězdárně v Rokycanech** dle zvláštního rozpisu (9. a 23. dubna 2009).

**Začátek od 17:00 hod.**

Vstupné: 15,- Kč

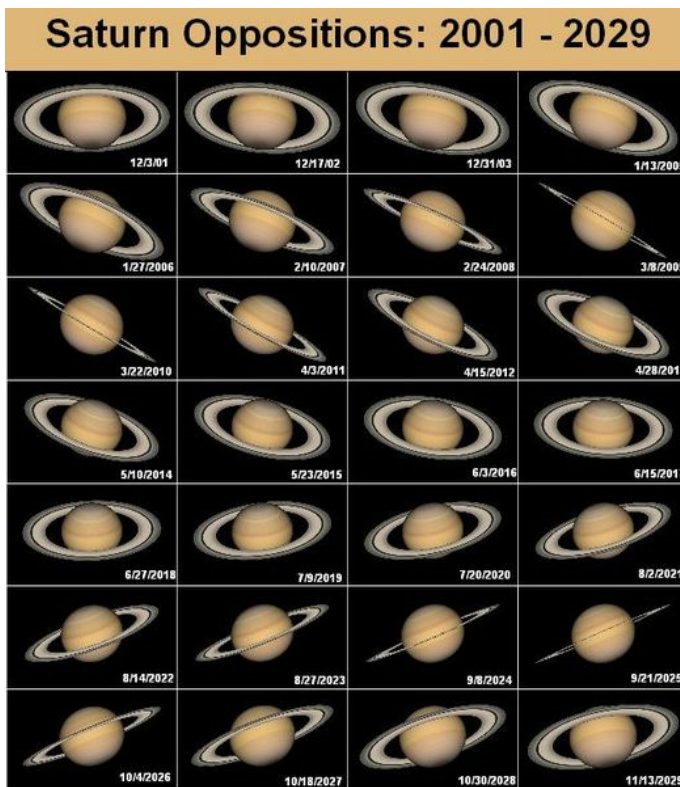
členové ČAS a skupiny Pegas zdarma

# Zajímavosti na obloze

## Duben 2009

Pomyslnou vládu nad večerní oblohou po Venuši, která dominovala letošní zimě přebírá v jarním období planeta Saturn.

Planeta okrášlená prstencem je, právě pro tuto svoji ozdobu, často označována za nejkrásnější objekt naší sluneční soustavy. Pohled na ni i relativně menšími dalekohledy je skutečně velice zajímavý a neobvyklý. Na začátku března (8. 3.) se Saturn ocitne v tzv. opozici, což je poloha na dráze, kdy Země leží právě mezi planetou a Sluncem. Právě v opozici nastávají optimální podmínky pro sledování daného tělesa, neboť je Zemi nejbližší a současně na obloze setrvává celou noc. S plynoucím časem se Saturn bude dostávat stále více na večerní oblohu a jeho vzdálenost od Země se bude zvětšovat. Tento proces ovšem začne být zřetelně patrný až na konci jara. A v souvislosti se Saturnem nás čeká ještě jedna zajímavost. S periodou 17 let se mění rozevření a náklon jeho prstenců. Právě v letošním roce se prstence planety tzv. zavírají (vidíme je čím dál tím více pouze z boku) a po letních prázdninách se nakonec překlopí úplně a Slunce začne osvětlovat jejich druhou stranu než tomu bylo po několik posledních let.



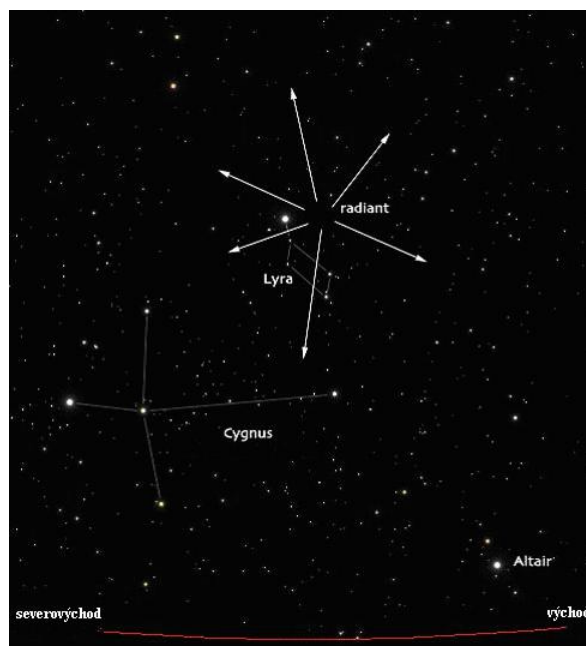
Jako každý rok i letos oblohu na konci dubna obohatí větší množství „padajících hvězd“ než obvykle. Můžeme za to vděčit prachu uvolněnému z komety C/1961 G1 (Thatcher). Radiant tohoto meteorického roje leží v oblasti typické pro letní oblohu - v souhvězdí Lyry (kde nalezneme také nejjasnější hvězdu letní oblohy a „letního trojúhelníku“ – Vega). Podle tohoto souhvězdí také roj získal své jméno. Lidově se mu totiž říká Lyridy.

Meteorický roj Lyridy nepatří mezi ty nejznámější roje během roku, ale přesto si zasluhuje oprávněné místo na žebříčku 10 nejatraktivnějších rojů. Díky poloze svého radiantu na obloze (který bývá v obdobích maxima v ranních hodinách téměř v nadhlavníku) patří mezi ty nejlépe pozorovatelné od nás vůbec. Je to navíc první a jeden z mála výrazných rojů jehož aktivita připadá na jarní měsíce. Obvyklá zenitová frekvence roje se pohybuje okolo 12 meteorů za hodinu a samotné meteory jsou poměrně pomalé (meteoroidy vlétají do zemské atmosféry rychlostí 49 km/s) a občas velmi jasné.

Mateřskou kometou roje je již zmíněná C/1961 G1 (Thatcher) s oběžnou dobou 415 let (naposledy byla u Slunce v roce 1861). Proud částic této komety značně ovlivňuje svou gravitací planeta Saturn, takže v některých letech můžeme být svědky i krátké meteorické „spršky“ (okolo 600 meteorů za hodinu). Běžně se však zenitová frekvence pohybuje, jak bylo zmíněno, okolo 10-18 meteorů.

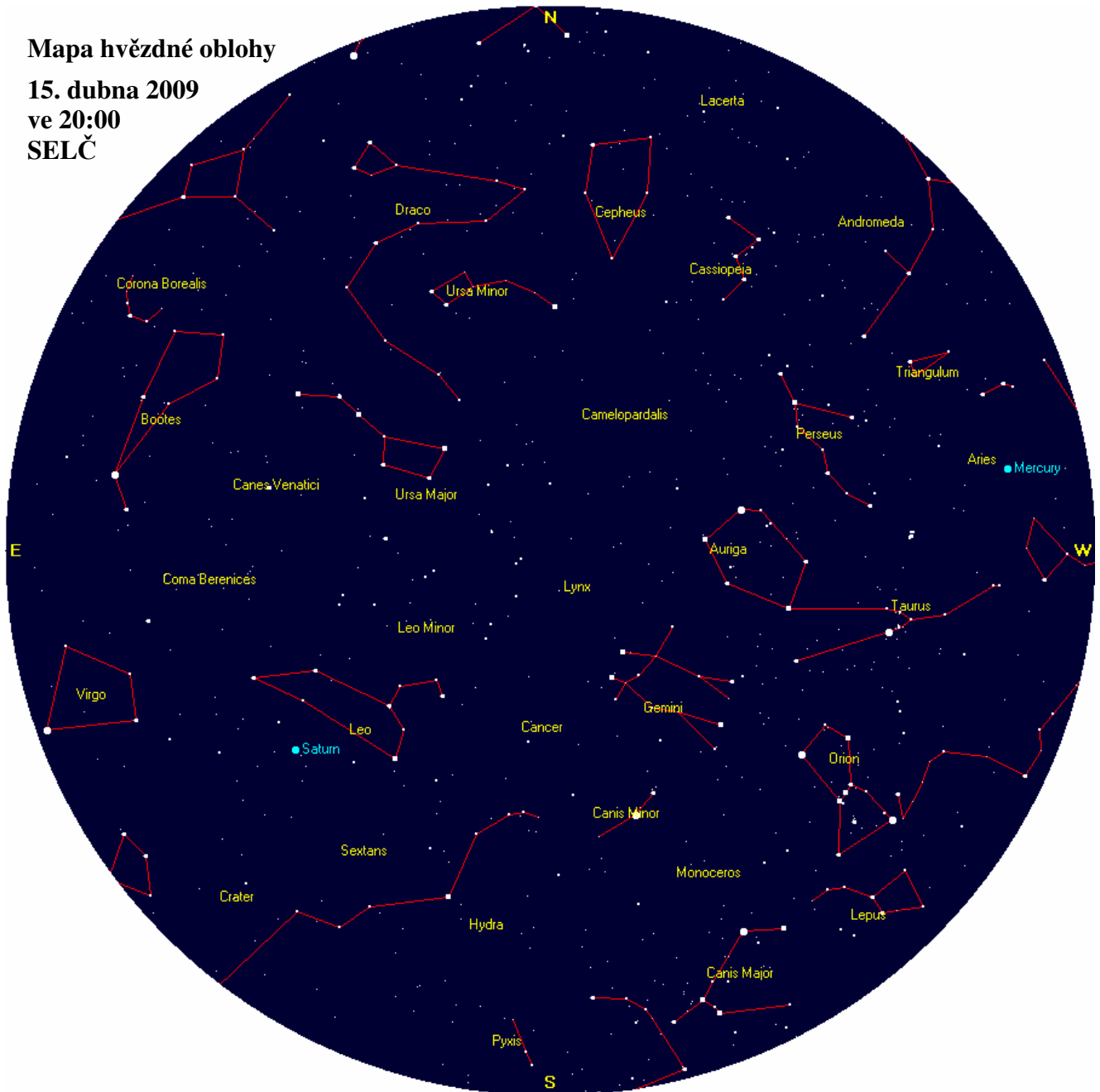
Pozorovat roj lze během několika nocí. Obvykle totiž jeho aktivita začíná v polovině dubna a končí společně s koncem měsíce. Maximum připadá každoročně na noci kolem 22. dubna. Obecně lze prohlásit, že nejlepší je roj pozorovat v druhé polovině noci a ráno ještě před svítáním, kdy bývá radiant nejvýše nad obzorem. V plné míře to platí i pro rok 2009.

Podmínky pro letošní Lyridy jsou poměrně příznivé. Maximum je předpovězeno na **středu 22. dubna**. Nejvhodnější pozorovací podmínky budou nastávat ráno mezi půlnocí a svítáním. O pozorování se můžete pokusit i v sousedních nocích. Sledování roje nebude tentokrát výrazně ovlivňovat ani Měsíc, který sice vyjde již před půl druhou ráno, ale bude mít podobu pouze tenkého srpku (tři dny před novem).



# Mapa hvězdné oblohy

15. dubna 2009  
ve 20:00  
SELČ



## Fáze Měsíce v dubnu 2009

